

PÓST- OG FJARSKIPTASTOFNUN

JÖFNUNARSJÓÐUR

**Skýrsla um jöfnunarsjóð alþjónustu
fyrir árið 2015**

Desember 2016

EFNISYFIRLIT

1. Inngangur	3
1.1. Almenn	3
1.2. Alþjónusta	3
1.3. Um jöfnunarsjóð.....	4
1.3.1. Álagningarprósenta jöfnunargjalds.....	5
1.4. Markaðsávinningur og fl.	5
2. Umsóknir um framlög úr jöfnunarsjóði vegna ársins 2015.	5
3. Yfirlit yfir álagningu á fjarskiptafyrirtæki.....	6
3.1. Yfirlit yfir álagningu, breytingar, afskriftir og innheimtu á árinu 2015	6
3.2. Staða jöfnunarsjóðs	7
4. Um stöðu Jöfnunarsjóðs alþjónustu	8

1. Inngangur

1.1. Almenn

Póst- og fjarskiptastofnun (hér eftir PFS) er vörslu- og umsýsluaðili jöfnunarsjóðs samkvæmt 22. gr. laga um fjarskipti nr. 81/2003, (hér eftir fjarskiptalög). Jöfnunarsjóður er aðskilinn frá fjárhag PFS og hefur sérstakt fjárlaganúmer.

Samkvæmt 6. mgr. 22. gr. fjarskiptalaga skal PFS birta upplýsingar um útreikning kostnaðar vegna alþjónustukvaða, sundurliðaðan lista yfir einstakar greiðslur fyrirtækja í jöfnunarsjóð og skrifa greinargerð um þann ávinning sem stofnunin telur að fjarskiptafyrirtæki sem veita alþjónustu hafi haft af því að veita þjónustuna. PFS birtir nú í níunda sinn yfirlitsskýrslu um framlög fjarskiptafyrirtækja í jöfnunarsjóð, ásamt yfirliti yfir þær skuldbindingar sem fallið hafa á jöfnunarsjóð. Að þessu sinni tekur skýrslan til ársins 2015.

1.2. Alþjónusta

Við afnám einkaréttar á fjarskiptaþjónustu þann 1. janúar 1998, varð til nýtt hugtak í fjarskiptarétti svokölluð alþjónusta. Með alþjónustu er leitast við að jafna aðgang landsmanna að tiltekinni lágmarks fjarskiptaþjónustu óháð búsetu. Núgildandi reglur um alþjónustu eru í VI. kafla laga um fjarskipti nr. 81/2003 og í reglugerð um alþjónustu nr. 1356/2007.

PFS er heimilt að útnefna einn aðila eða fleiri til þess að bjóða alþjónustu á ákveðnum svæðum eða eftir þjónustutegundum.

Eftirfarandi þjónusta er nú skilgreind sem alþjónusta, sbr. 3. mgr. 19. gr. fjarskiptalaga, sbr. 4. gr. reglugerðar um alþjónustu:

- Almenn talsímaþjónusta
- Handvirk þjónusta (aðstoð talsímavarðar)
- Þjónusta við öryrkja eða notendur með sérstakar þjóðfélagsþarfir
- Gagnaflutningsþjónusta með 128 Kb/s flutningshraða
- Aðgangur að símaskrá með öllum símanúmerum og upplýsingaþjónusta um öll símanúmer
- Almennings símar
- Aðgangur að neyðarþjónustu og svörun neyðarsímtala

Með ákvörðunum PFS nr. 30/2013 var það niðurstaða stofnunarinnar að ekki væri ástæða til að fella á alþjónustuskyldur í tengslum við aðgang að talsímaþjónustu, aðgang að gagnaflutningsþjónustu og reksturs almennings síma. Í sömu ákvörðun var hins vegar viðhaldið útnefningu Mílu ehf. til að veita tengingu við almenna fjarskiptanetið til loka ársins 2013. Ákvörðun PFS nr. 40/2014 var felld úr gildi með úrskurði úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála í máli nr. 5/2014. Í framhaldinu var tekin ný ákvörðun nr. 4/2016 um útnefningu Mílu hf. með alþjónustukvöð. Skyldum Mílu er lýst með eftirfarandi hætti í ákvörðunarorðum:

„1. Skylda til að útvega aðgang að tengingu

Míla ehf. skal útvega og viðhalda aðgangi að tengingu lögheimila og vinnustaða við almenna fjarskiptanetið um nettengipunkt, sbr. 1. mgr. 6. gr. reglugerðar um alþjónustu, nr. 1356/2007, sbr. 3. mgr. 19. gr., sbr. 1. mgr. 20. gr. fjarskiptalaga nr. 83/2003 og bera við það kostnað innan þeirra marka sem nemur ósanngjarnri byrði

að teknu tilliti til markaðsávinnings, en þó að hámarki 650.000 kr. (án vsk.) fyrir hverja heimtaug.

Ef áætlaður kostnaður er meiri en 650.000 kr. (án vsk.) skal Míla ehf. verða við beiðnum um aðgang, ef umsækjandi samþykkir að greiða þann kostnað sem er umfram 650.000 kr., auk almenns stofngjalds samkvæmt gjaldskrá alþjónustuveitandans.

2. Landfræðileg afmörkun

Útnefningin nær til landsins alls.

Mílu ehf. er heimilt að sækja um takmörkun á landfræðilegu umfangi alþjónustukvaðarinnar í þeim sveitarfélögum eða svæðum þar sem byggt hefur verið upp annað aðgangsnét í fastanetinu sem standi öllum lögheimilum og vinnustöðum til boða í viðkomandi sveitarfélagi eða svæði.

3. Útnefningartímabil

Útnefning þessi gildir frá birtingu ákvörðunar til og með 31. desember 2016. Heimilt er að framlengja útnefningartímabilið til 31. desember 2017 með tilkynningu stofnunarinnar til Mílu þar að lútandi.

4. Áskilnaður um breytingar

Póst- og fjarskiptastofnun áskilur sér rétt til að taka ákvörðunina upp á ný, ef forsendur breytast verulega, t.d. með nýrri lagasetningu og/eða breytingar á reglugerð um alþjónustu nr. 1356/2007.“

Með tilkynningu til Mílu, dags. 9. desember 2016, var útnefningartímabil Mílu framlengt til 31. desember 2017, sbr. 3. tölul. í ákvörðunarorðum.

Með ákvörðun PFS nr. 31/2013 var alþjónustukvöðum aflétt af Já upplýsingaveitum jafnframt sem númerið 118 var afturkallað.

Þá er enn í gildi ákvörðun PFS nr. 17/2009 um skyldu Neyðarlínunnar til að veita alþjónustu vegna aðgangs að neyðarþjónustu og svörun neyðarsímtala (neyðarsvörun) á sviði talsímþjónustu. Útnefningin gildir á meðan Neyðarlínan ohf. er með samning við innanríkisráðuneytið um rekstur vaktstöðvar samræmdrar neyðarsvörunar, sbr. 8. gr. laga um samræmda neyðarsvörun nr. 40/2008.

Samkvæmt ofangreindu er það Neyðarlínan ohf. sem í dag ber alþjónustuskyldur.

1.3. Um jöfnunarsjóð

Fjarskiptafyrirtæki sem á hafa verið lagðar alþjónustuskyldur geta sótt um framlag úr jöfnunarsjóði til PFS.

Til að standa straum af fjárframlagi til fjarskiptafyrirtækja er innheimt jöfnunargjald á bókfærða veltu fjarskiptafyrirtækja sem starfrækja fjarskiptanet eða þjónustu.

Jöfnunargjald sem skattstjórar leggja á og innheimta af fjarskiptafyrirtækjum er svokallaður veltuskattur, sbr. 22. gr. fjarskiptalaga.

Ákvæði 2. og 3. mgr. 22. gr. fjarskiptalaga kveður á um gjaldstofn jöfnunargjalds, álagningarprósentu og endurskoðunarhlutverk PFS. Ákvæðin hljóða svo:

„Skal jöfnunargjald lagt á fjarskiptafyrirtæki sem starfrækja fjarskiptanet eða þjónustu í hlutfalli við bókfærða veltu þessarar starfsemi. Með bókfærðri veltu er átt við rekstrartekjur sem fjarskiptafyrirtæki hefur af umræddri starfsemi hér á landi.

Jöfnunargjald samkvæmt lögum þessum skal nema 0,10% af bókfærði veltu skv. 2. mgr.

Skal fjárþörf vegna alþjónustu endurskoðuð árlega af Póst- og fjarskiptastofnun og niðurstaða þeirrar endurskoðunar ásamt tillögu um breytt gjaldhlutfall, ef þörf þykir, lögð fyrir samgönguráðherra...“

Ofangreint ákvæði felur í sér skattlagningarheimild og skilgreinir gjaldanda, skatthlutfallið og skattstofninn. Skattstofninn er bókfærð velta, þ.e. rekstrartekjur af fjarskiptastarfsemi hér á landi.

1.3.1. Álagningarprósenta jöfnunargjalds

Á árinu 2015 var álagningarprósenta jöfnunargjalds 0,10% af bókfærðri veltu fjarskiptafyrirtækja.

Um álagningu og innheimtu, þ.m.t. fyrirframgreiðslu, jöfnunargjalds fer samkvæmt ákvæðum VII.-XIV. kafla laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, með síðari breytingum, eftir því sem við á og skulu innheimtuaðilar standa PFS skil á innheimtum gjöldum mánaðarlega, sjá nánar 22. gr. fjarskiptalaga.

1.4. Markaðsávinningur og fl.

Með lögum nr. 78/2005 var 21. gr. fjarskiptalaganna breytt á þann veg að ef fjarskiptafyrirtæki telur að alþjónusta sem því er gert skylt að veita, sbr. 20. gr., sé rekin með tapi og ósanngjörn byrði á fyrirtækinu geti það sótt um til PFS að því verði með fjárframlögum tryggt eðlilegt endurgjald fyrir þá starfsemi sem um ræðir. PFS skal við útreikninga á kostnaði við alþjónustu m.a. taka mið af markaðsávinningi af því að veita þjónustuna. Í 11. gr. reglugerðar nr. 1356/2007 um alþjónustu eru settar nánari leiðbeiningar varðandi útreikning á kostnaði við alþjónustu.

Í 1. mgr. 11. gr. reglugerðarinnar er fjallað um rétt alþjónustuveitanda til að sækja um fjárframlög ef það tap sem er á þjónustunni er ósanngjörn byrði á fyrirtækinu. Þá er í 2. mgr. kveðið á um fyrir hvaða tíma þarf að vera búíð að sækja um fjárframlög og í 3. mgr. er kveðið á um hvaða upplýsingar skulu fylgja umsókn um fjárframlag úr jöfnunarsjóði.

- greinargóð lýsing á þeirri starfsemi sem sótt er um framlag fyrir.
- nákvæmar upplýsingar um hvert rekstrartapið af starfseminni er og hvernig það sundurliðast.
- greinargerð um á hvern hátt rekstrartapið er ósanngjörn byrði á fjarskiptafyrirtækinu.
- upplýsingar um hvernig bókhaldslegum aðskilnaði er háttað hjá fyrirtækinu, sbr. 6. mgr. 21. gr. fjarskiptalaga.

2. Umsóknir um framlög úr jöfnunarsjóði vegna ársins 2015.

Með ákvörðun PFS nr. 8/2015 var Neyðarlínunni ákvarðað framlag úr sjóðnum fyrir árið 2015 að upphæð 58.980.000 kr. og eru þetta einu skuldbindingarnar sem féllu á sjóðinn á árinu 2015.

3. Yfirlit yfir álagningu á fjarskiptafyrirtæki

Neðangreindar upplýsingar eru unnar úr gögnum frá Fjársýslu ríkisins og sýna álagningu, breytingar, afskriftir, innheimtu og eftirstöðvar fyrir árið 2015.

3.1. Yfirlit yfir álagningu, breytingar, afskriftir og innheimtu á árinu 2015

Tafla 1

Kennitala	Nafn	Eftirst. 2014	Álagning 2015	Breytingar	Afskriftir	Innheimta	Eftirst. 2015
450314-1020	1819 - Nýr valkostur ehf.	0	16.946			(16.946)	0
480702-2390	365 miðlar hf.	12.178	987.539			(999.717)	0
590269-7199	Advania hf.	0	24.341			(24.341)	0
581208-0490	Alterna Tel ehf.	0	34.209			(34.209)	0
690197-3169	Ábóttinn ehf.	0	22.059	(1.998)		(20.061)	0
540710-1120	Backbone ehf.	0	18.170			(15.263)	2.907
640812-1680	Biókraft ehf.	0	10.716			(10.716)	0
481188-1219	Brimrún ehf.	1.421	9.448			(10.869)	0
580204-3090	BT Solutions Ltd, útibú Íslandi	0	11.721			(11.721)	0
460709-0160	Datacell ehf.	0	9.419			(9.419)	0
450307-1810	Davíð og Góliát ehf.	36.794	101.460			(112.545)	25.709
620399-2219	DVD-Margmiðlun ehf.	3.669	24.128			(27.797)	0
690393-2989	Eignafélag Tölvunar ehf.	0	525			(525)	0
470200-2780	Equant á Íslandi ehf.	0	87.715			(87.715)	0
580902-2190	Farice hf.	0	2.104.205			(2.104.205)	0
450712-0510	Fjarskiptafélag Skeiða og G ehf	0	6.343			(6.343)	0
470905-1740	Fjarskipti ehf.	0	9.055.633			(9.055.633)	0
570899-2289	Fjölnet hf.	0	40.496			(40.496)	0
410801-2480	Gagnaveita Hornafjarðar ehf.	0	10.011			(10.011)	0
691206-3780	Gagnaveita Reykjavíkur ehf.	322.325	1.712.765			(2.035.090)	0
690506-1140	Gagnaveita Skagafjarðar ehf.	0	28.318			(23.787)	4.531
520911-1620	Gagnaveita Suðurlands ehf.	0	16.299			(16.299)	0
580210-0150	Gagnaveitan ehf.	0	14.285			(14.285)	0
641193-2249	Global Mission Networks ehf.	0	36.613			(36.613)	0
560608-2090	GlobalCall ehf.	8.789	63.426			(57.020)	15.195
490413-2510	Halló ehf.	0	1.112			(1.112)	0
551100-3240	Hátíðni hf.	1.313	1.365				2.678
640309-0670	Hringdu ehf.	2.058	334.194			(253.536)	82.716
700395-2949	Hringiðan ehf/Vortex Inc.	0	51.045			(51.045)	0
540710-1200	Icell ehf.	0	425			(425)	0
620600-3690	IMC Ísland ehf.	0	134.281			(104.493)	29.788
660595-2449	Internet á Íslandi hf.	0	300.311			(300.311)	0
681201-2890	IP-Fjarskipti ehf.	0	849.828			(849.828)	0
550210-0370	Isavia ehf.	0	8.015			(8.015)	0
550609-0290	Ljós og gagnaleiðari ehf.	0	50			(50)	0
710304-3940	Magnavík ehf.	3.396	18.309			(18.776)	2.929
410305-1270	Martólvan ehf.	909	39.423			(20.942)	19.390
520491-1209	Málræktarsjóður	0	24			(12)	12
460207-1690	Míla ehf.	0	5.723.416			(5.723.416)	0
451101-2930	Nepal hugbúnaður ehf.	0	15.712			(12.908)	2.804
450701-2620	Netsamskipti ehf.	0	1.752			(1.752)	0
520213-0660	Netvarpið ehf.	0	31.786	8.793			40.579
511095-2559	Neyðarlínan ohf.	0	504.913			(504.913)	0
531205-0810	Nova ehf.	0	4.332.169			(4.332.169)	0
530292-2079	Nýherji hf.	14.492				(14.492)	0
430504-2660	Opex ehf.	13.083	40.703			(42.331)	11.455
561000-3520	Orku fjarskipti hf.	0	423.292			(423.292)	0
560305-1410	Radíó ehf, íslensk fjarskipti	0	7.321			(7.321)	0
420703-2360	Radíóvík ehf.	0	2.875	(2.875)			0
600307-0450	Ríkisútvarpið ohf.	30.367	153.226			(162.281)	21.312
470808-0550	Símafélagið ehf.	110.957	536.499			(488.689)	158.767
500269-6779	Síminn hf.	0	18.058.100			(18.058.100)	0
430197-2319	Snerpa ehf.	6.277	47.684			(53.961)	0
660809-1550	SPL ehf.	0	11.183				11.183
660702-2880	Tengir hf.	44.271	298.429			(263.245)	79.455
571201-2670	TSC ehf.	0	5.524			(5.524)	0
630903-2620	Tækni miðlun ehf.	0	2.120			(1.060)	1.060
700895-2549	Tölvu- og rafeindabj Suðurl ehf.	0	90.955			(90.955)	0
601207-0870	Tölvustöð ehf.	0	9.684			(6.695)	2.989
610409-0400	Víkjandi Tækniþjónusta ehf.	27.151			(27.151)		0
411199-2749	Þekking - Tristan hf.	0	52.401			(52.401)	0
		639.450	46.534.916	3.920	(27.151)	(46.635.676)	515.459

3.2. Staða jöfnunarsjóðs

Í töflu 2 er yfirlit yfir álagningu, breytingu, afskriftir, innheimtu og stöðu hvers árs:

Tafla 2

Ár	Est. í ársb.	Álagning	Breytingar	Afskriftir	Innheimta	Est. í árslok
Árið 2000		13.931.078			(9.818.302)	4.112.776
Árið 2001	4.112.776	14.860.992			(6.596.238)	12.377.530
Árið 2002	12.377.530	52.479.301	(5.489.029)	(66)	(40.900.639)	18.467.097
Árið 2003	18.467.097	51.436.749	(54.338.594)	(138.000)	(9.211.753)	6.215.499
Árið 2004	6.215.499	32.123.869	(12.465.059)	(690)	(25.330.489)	543.130
Árið 2005	543.130	30.906.483	(2.282.680)		(19.037.593)	10.129.340
Árið 2006	10.129.340	30.791.689	(9.715.385)		(27.661.746)	3.543.898
Árið 2007	3.543.898	24.179.956	(10.805.553)		(16.338.390)	579.911
Árið 2008	579.911	38.854.117	9.746.550		(48.466.272)	714.306
Árið 2009	714.306	259.543.168	(1.067.437)	(28.350)	(253.612.549)	5.549.138
Árið 2010	5.549.138	43.943.176	17.231.410	(3.360)	(46.584.109)	20.136.255
Árið 2011	20.136.255	39.219.961	(15.473)	(10.411)	(59.244.277)	86.055
Árið 2012	86.055	42.055.975	3.898.098	(4.440)	(45.570.932)	464.756
Árið 2013	464.756	44.427.855	(258.650)	(24.671)	(44.345.968)	263.322
Árið 2014	263.322	45.374.312	181.807	(35.363)	(45.144.628)	639.450
Árið 2015	639.450	46.534.916	3.920	(27.151)	(46.635.676)	515.459
		810.663.597	(65.376.075)	(272.502)	(744.499.561)	

Í töflu 3 er yfirlit yfir tekjufærslur:

Tafla 3

Ár	Tekjufært	Gjaldf. afskr.	Framlag	Til ráðst.
Árið 2000.....	13.931.078		10.000.000	23.931.078
Árið 2001.....	14.860.992			14.860.992
Árið 2002.....	25.934.843	(66)		25.934.777
Árið 2003.....	18.015.584			18.015.584
Árið 2004.....	19.658.810	(690)		19.658.120
Árið 2005.....	28.623.803			28.623.803
Árið 2006.....	21.076.304			21.076.304
Árið 2007.....	13.374.403			13.374.403
Árið 2008.....	48.600.667			48.600.667
Árið 2009.....	258.475.731	(28.350)		258.447.381
Árið 2010.....	61.174.586	(3.360)		61.171.226
Árið 2011.....	39.204.488	(10.411)		39.194.077
Árið 2012.....	45.954.073	(4.440)		45.949.633
Árið 2013.....	44.169.205	(24.671)		44.144.534
Árið 2014.....	45.556.119	(35.363)		45.520.756
Árið 2015.....	46.538.836	(27.151)		46.511.685
	745.149.522	(134.502)	10.000.000	755.015.020

Samþykkt framlög úr jöfnunarsjóði hafa verið eftirfarandi síðustu 16 árin samkvæmt gögnum PFS. Neyðarlínan hefur fengið meginhluta framlagsins vegna reksturs neyðarþjónustu en Síminn hefur einu sinni fengið framlag úr sjóðnum.

Tafla 4

Ár	Framlög
Árið 2000.....	18.618.302
Árið 2001.....	20.496.000
Árið 2002.....	20.496.000
Árið 2003.....	23.889.600
Árið 2004.....	26.735.628
Árið 2005.....	25.440.000
Árið 2006.....	25.440.000
Árið 2007.....	192.921.277
Árið 2008.....	30.100.000
Árið 2009.....	33.371.618
Árið 2010.....	38.230.601
Árið 2011.....	41.900.000
Árið 2012.....	46.313.868
Árið 2013.....	55.802.000
Árið 2014.....	55.959.000
Árið 2015.....	58.980.000
	<u>714.693.894</u>

Í töflu 4 kemur fram að samþykkt framlög úr jöfnunarsjóði hafa verið 714.693.894 kr. en álagt jöfnunargjald sjóðsins að viðbættu 10.000.000 kr. framlagi ríkisins hefur á sama tímabili numið 755.015.020 kr. Álagt jöfnunargjald á þessu 16 ára tímabili sem liðið er frá því að gjaldið var tekið upp er því 40.321.126 kr. umfram framlög úr sjóðnum.

4. Um stöðu jöfnunarsjóðs alþjónustu

Eins og fram kemur hér að ofan þá er álagt jöfnunarsjóðsgjald frá því að gjaldið var tekið upp 40.321.126 kr. umfram framlög úr sjóðnum.

Samkvæmt 3. mgr. 22. gr. fjarskiptalaga skal fjárþörf vegna alþjónustu endurskoðuð árlega af PFS og niðurstaða þeirrar endurskoðunar ásamt tillögu um breytt gjaldhlutfall, ef þörf þykir, lögð fyrir ráðherra. Verði útgjöld hærri en nemur jöfnunargjöldum á árinu skal gjaldfæra þann mismun á skuldbindingar næsta árs. Verði fjárhæð jöfnunargjalda hærri en nemur útgjöldum á gjaldárinu skal afgangur fluttur til næsta árs.

Ekki hefur þótt ástæða til að endurskoða álagningarprósentu jöfnunargjalds, en sjóðurinn hefur átt inneign um hver áramót. Útgreiðslur hafa hins vegar verið heldur hærri en innngreiðslur inn í sjóðinn á undanförunum árum og staða sjóðsins því að nálgast jafnvægi. Um leið og það gerist kann að vera ástæða til að hækka álagningarprósentu jöfnunargjalds til að forða því að staða sjóðsins yrði neikvæð. Um óverulega prósentuhækkun yrði að ræða, að óbreyttu.